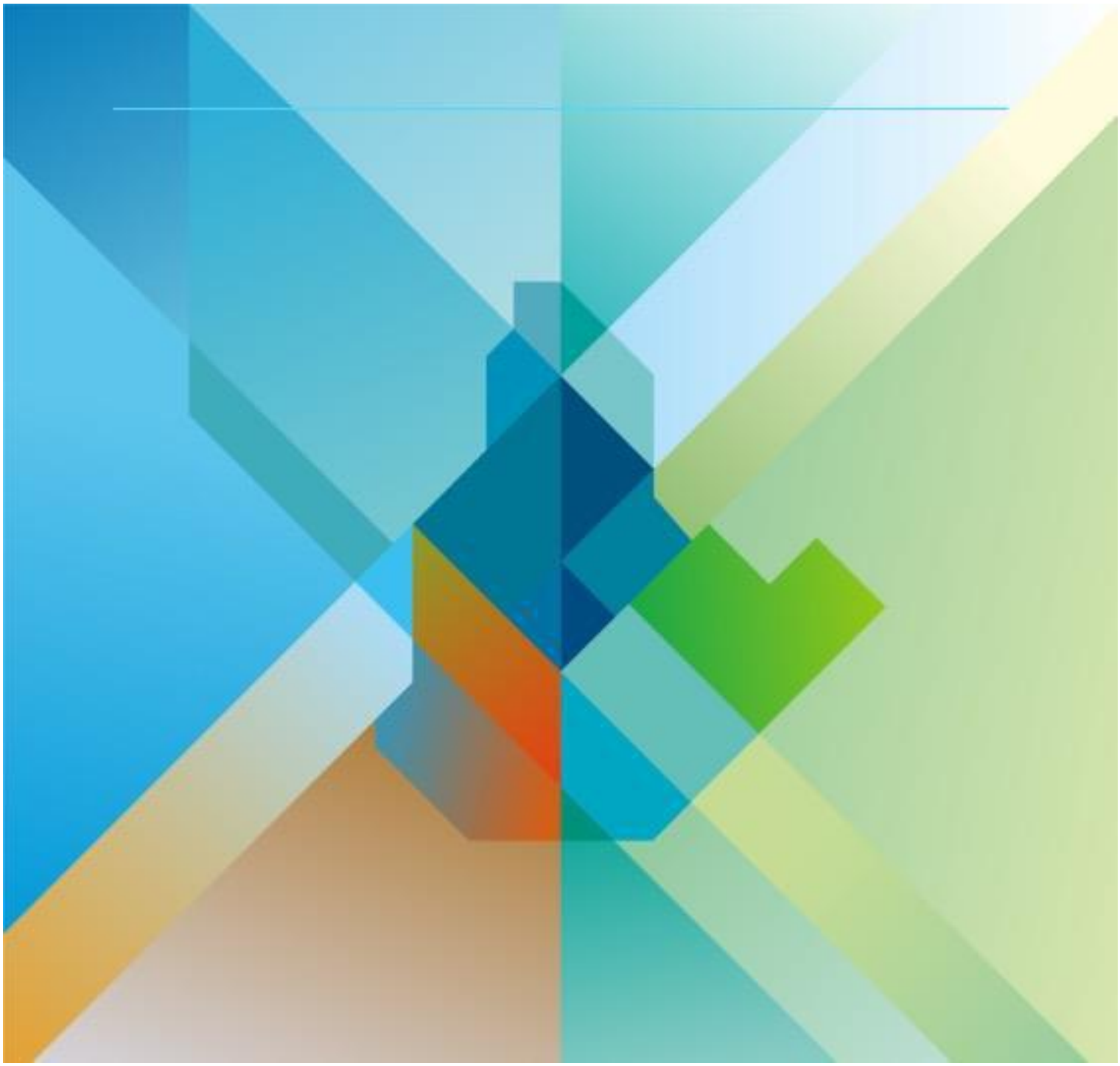
Arendal
videregående skole

Studiespesialisering og valg av programfag til Vg2 og Vg3

IB og valg av fag til 2IB og 3IB

Arendal videregående skole

Innholdsfortegnelse

Side

REALFAG (REA)
- Biologi 1 og 2 — 3
- Fysikk 1 og 2 — 4
- Geofag 1 og 2 — 5
- Informasjonsteknologi 1 og 2 — 6
- Kjemi 1 og 2 — 7
- Matematikk R1 og R2 — 8
- Matematikk S1 og S2 — 9
- Teknologi og forskningslære 1 og 2 — 10

SPRÅK, SAMFUNNSFAG OG ØKONOMI (SSØ)
- Engelsk 1 og 2 — 11
- Historie og filosofi 1 og 2 — 12
- Markedsføring og ledelse 1 og 2 — 13
- Matematikk S1 og S2 — 14
- Matematikk R1 og R2 — 14
- Næringslivsøkonomi:
  - Økonomistyring og økonomi og ledelse — 15
- Politikk og menneskerettigheter — 16
- Psykologi 1 og 2 — 17
- Reiseliv og språk 1 og 2 — 18
- Rettslære 1 og 2 — 19
- Samfunnsøkonomi 1 og 2 — 20
- Sosialkunnskap — 21
- Sosiologi og sosialantropologi — 22

INTERNATIONAL BACCALAUREATE DIPLOMA PROGRAM (IB) — 23

INFORMASJON OM FAGVALG
- Fag- og timefordeling — 26
- Generell og spesiell studiekompetanse — 27
- Fremmedspråk nivå III i Vg3, programfag — 28
- Realfags- og språkpoeng — 29
- Opptak til universitet/høgskole — 29
- Hva må du passe på når du skal søke til Vg2? — 30
- Ønsker du veiledning?

Biologi 1 og 2

Hvorfor velge Biologi?

Biologi velges bare av elever som ønsker å ha det! Det er ingen utdanninger som krever biologi, og det stilles heller ingen krav til andre forkunnskaper enn det du har lært i Naturfag. MEN, mange populære utdanningsveier innen helse (medisin, odontologi, veterinærmedisin, sykepleie mm) forutsetter kjennskap til og interesse for biologiske emner. Dette gjelder også for studier innen f.eks naturforvaltning eller biologisk forskning. Det er også faget for deg som liker å være ute i naturen, og har spesiell interesse for

- **Virus og pandemier, vaksiner og immunforsvar, antibiotikaresistens**
- **Faktabasert kunnskap om klima- og miljøspørsmål, samt biologisk mangfold**
- **Faglige og etiske betraktninger om utviklingen innen genteknologi**
- **Menneskekroppen – hvordan fungerer den?**

Hvordan lykkes med faget?

NYSGJERRIGHET er en viktig egenskap for å lykkes med biologi. I tillegg er det selvsagt en fordel å være engasjert og lærevillig. For å oppnå høy kompetanse i biologi er jevnt og godt arbeid gjennom året viktig, samt at du har god evne til å se de store sammenhengene – i kroppen så vel som i naturen. De gode fasitsvarene lager du selv!

Hva går faget ut på?

Etter fagfornyelsen er Biologi 1 delt i 4 kjerneelementer:

Praksiser og tenkemåter i biologi	**Balanse mellom teori, oppgaveløsning, laboratorieøvelser og feltarbeid. I Biologi 1 er feltarbeidet lagt til området rundt Granestua.**
Biologiske systemer	**Hvordan ulike celler er organisert, hvordan ulike organismer er bygd, og hvordan ulike arter kan organiseres i et system.**
Biologiske prosesser	**Energiomsetning , celledeling, proteinsyntese, dannelse av antistoffer**
Biologi i samfunnet	**Kritiske spørsmål om klima og miljø, biologisk mangfold, genteknologiske verktøy og metoder**

Biologi 2 er fortsatt delt opp i 6 hovedområder, inntil fagfornyelsen innføres neste år. Som du ser er det utdypinger av de biologiske temaene fra naturfag:

Den unge biologen	**Energiomsetning (fotosyntese, celleånding)**	**Genetikk**	**Bioteknologi**	**Økologi**	**Evolusjon**

I Biologi 2 utfører vi feltarbeidet bord på SS Solrik.

Fysikk 1 og 2

Hvorfor velge Fysikk?

Har du et ønske om å utvikle ny teknologi for å redde verden? Eller kanskje du vil bli sivilingeniør, lege, eller kanskje verdens beste fysikklærer? Da er fysikk noe for deg!

Synes du studier som nanoteknologi, marinteknikk, materialteknologi, energi og miljøteknikk, havbruksingeniør, digital sikkerhet eller robotikkk virker spennende? Eller hva med studiet matvitenskap, teknologi og bærekraft? Da er fysikk noe for deg!

Muligens du bare er interessert i hvordan mye av det du ser og observerer faktisk fungerer. Da er fysikk noe for deg!

I løpet av Fysikk 1 og Fysikk 2 vil du kanskje ikke få nok kunnskap til å redde verden, men du vil få kompetansen til å fortsette studier som gir deg mulighet til nettopp dette, da mange studier krever fysikk 1. Universiteter som tilbyr teknologistudier, som nano-teknologi, materialteknologi og generell Fysikk anbefaler at studentene har kompetansen som man får gjennom Fysikk 2, selv om dette ikke er et spesifikt krav.

Hvordan lykkes i faget?

For mange kan fysikk oppleves som et krevende fag, men dette er ikke nødvendigvis riktig. Mange får et lite «sjokk» helt i starten av kurset siden faget i stor grad bruker matematikk i praktiske sammenhenger, noe som for mange er helt nytt. Etter hvert, når man forstår hvordan man kan analysere problemer for så å gjøre beregninger, opplever mange stor mestring. En forutsetning for å mestre fysikkfaget er å inneha gode algebrakunnskaper. Dette er pga. det er en del formelregning og omgjøring av formler i faget. Det er ikke anbefalt
å **velge fysikk dersom man har matematikk 1P fra 1.klasse. Dersom man ønsker Fysikk 2 bør man også velge R2. For elever som mestrer Fysikk 1, vil ikke Fysikk 2 føles spesielt utfordrende. Man må forvente å bruke ca. 3 – 5 timer hjemmearbeid i uken i snitt.**

Hva går faget ut på?

Fysikk handler om å forstå den fysiske verden fra de minste partiklene til hele universet. Denne forståelsen skal gi innsikt i hvordan verden er bygget opp og muligheter til å se sammenhenger i naturlige fenomener. Man skal utvikle verktøy til å forutsi utfall av fysiske prosesser. Dette gjøres gjennom eksperimentelt arbeid, beregninger og diskusjoner. Fysikkfaget gir kompetanse i analytisk tenkning og skal bidra til utvikling av en vitenskapelig og kritisk tenkemåte. Gjennom undring, og fagets utforskende og eksperimentelle natur, skal man få utfolde nysgjerrighet, skaperglede og engasjement.

Kjerneelementer			
Praksiser og tenkemåter i fysikk	**Energi og energi-overføring**	**Krefter og felt**	**Materie, tid og rom**

Geofag 1 og 2

Hvorfor velge Geofag?

- I dag er jord, luft og vann påvirket av menneskelige aktiviteter i så stor grad at det naturlige livsmiljøet forringes eller trues av ødeleggelser. Å løse slike problemer krever geofaglige kunnskaper om jordas oppbygning, atmosfæren, klimaet og vannets kretsløp. Det får du i geofag.

- Kunnskaper i geofag har gjennom det norske olje- og gasseventyret gjort Norge til et av verdens rikeste land. Nå trenger vi geofaglig kompetanse for å løse den krisen som avhengighet av fossile energikilder faktisk representerer. Det får du i geofag.

- Vi trenger kunnskap om fornybare georessurser som vann-, vind-, og bølgekraft. Det får du i geofag.

- Vi trenger kunnskap om hvordan klimaet har endret seg gjennom tidene og hva som påvirker klimaet nå. Det får du i geofag.

- Bruk av den norske berggrunnen til viktige georessurser som bygningsstein, malmer og mineraler krever geofaglig kompetanse. Det får du i geofag.

Hvordan lykkes i faget?

Geofag er ikke teoretisk vanskelig, men det er likevel viktig med jevnt og godt arbeid. Engasjement og nysgjerrighet er viktig. I geofag er det ekskursjoner og feltarbeid. Et godt oppfølgingsarbeid i etterkant gir gode kunnskaper i faget.

Hva går faget ut på?

I Geofag 1 lærer du om geologi, jordskjelv vulkanutbrudd og tsunamier, vær og klima, ekstremvær og flom.

I Geofag 2 lærer du om havstrømmer, ozonlaget, klima, norske naturressurser, både fossile og fornybare. Du lærer om ferskvann som ressurs, både nasjonalt og globalt. Det gjennomføres feltarbeid og ekskursjoner i både Geofag 1 og Geofag 2

Geofag 1	**Geologi**	**Vær, klima**	**Hydrologi**	**Vulkaner, jordskjelv**	**Geoforskning**
Geofag 2	**Naturressurser**	**Klima**	**Ferskvann**	**Havstrømmer, ozonlaget**	**Geoforskning**

Informasjonsteknologi (IT) 1 og 2

Hvorfor velge Informasjonsteknologi?

IT1 gjennomføres i løpet av ett skoleår med 5 undervisningstimer pr. uke. Det samme gjelder for IT2. Du vil få én standpunktkarakter i IT1 på vitnemålet ditt. Det samme gjelder for IT2. I IT1 kan du eventuelt i tillegg bli trukket ut til muntlig praktisk eksamen. I IT2 kan du også eventuelt i tillegg bli trukket ut til en skriftlig eller muntlig praktisk eksamen.

Hvordan lykkes i faget?

Du må jobbe mye på egenhånd og i grupper/team med praktisk orienterte oppgaver og prosjekter. IT-kompetanse er viktig uansett hva du skal studere eller jobbe med senere i livet.

Hva går faget ut på?

I IT1 lærer du blant annet om:

- **Utvikling av nettsider**
- **Grunnleggende programmering og algoritmisk tenkning**
- **Lagring og henting av data**
- **Grunnleggende hvordan internett er bygd opp**
- **Digital samtid og utstyr**
- **Datasikkerhet**

I IT2 lærer du blant annet om:

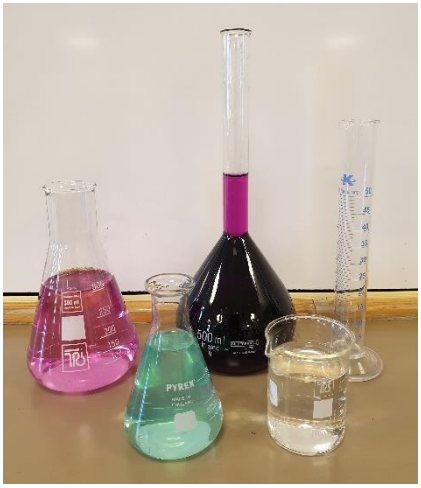
- **Utforske og vurdere muligheter, utfordringer og konsekvenser ved bruk av informasjonsteknologi i ulike sammenhenger**
- **Drøfte etiske dilemmaer som oppstår som en konsekvens av informasjonsteknologi, både for individ og samfunn**
- **Utforske og vurdere alternative løsninger for design og implementering av et program**
- **Anvende objektorientert modellering til å beskrive et programs struktur**
- **Utvikle objektorienterte programmer med klasser, objekter, metoder og arv**
- **Vurdere og bruke strategier for feilsøking og testing av programkode**
- **Generalisere løsninger ved å utvikle og bruke gjenbrukbar programkode**
- **Vurdere brukervennligheten i egne og andres programmer og foreslå forbedringer**
- **Velge og bruke relevante systemutviklingsmetoder og -verktøy for samarbeid med andre**
- **Gjøre rede for standarder for lagring, utveksling og sikring av ulike typer data**
- **Bruke programmering til å innhente, analysere og presentere informasjon fra reelle datasett**

Kjerneelementer			
Kreativ problemløsning	**Teknologi, individ og samfunn**	**Modellering og programmering**	**Digital representasjon og informasjonsutveksling**

Kjemi 1 og 2

Hvorfor velge Kjemi?

Vil du jobbe med å utvikle nye medisiner og vaksiner? Brenner du for miljøvern? Ser du en fremtid innen batteriteknologi? Høres nano-teknologi spennende ut, eller ønsker du kanskje å jobbe som dyrlege?

Da er kjemi det riktige faget for deg.

Kjemi 1 og 2 gir deg grunnleggende kunnskap som er nødvendig for en rekke videre studier. Du lærer om kjemiens ulike anvendelser og betydningen av kjemi i hverdagsliv og samfunn.

Kjemi er basis for det meste innen naturvitenskap, og kjemi er derfor også et viktig støttefag til f.eks fysikk og biologi.

Du må ha Kjemi1+2 for å studere medisin.

Hvordan lykkes i faget?

Det viktigste er å jobbe jevnt med faget, være utholdende og arbeidsom, og ikke minst nysgjerrig.

Det å ikke gi seg før man har forstått, er en god egenskap. Kjemi er ikke et fag man bare skal memorere, man må se etter sammenhenger og se at det meste bygger på noen få viktige prinsipper.

Det er en del regning i kjemi, og det krever at man faktisk øver på disse oppgavene mange ganger slik at ferdighetene automatiseres. Derfor bør du ha 1T matematikk fra VG1, du bør velge enten S1 eller R1 på VG2. Begge fagene passer like bra til kjemi, men vær obs på at R1+2 kreves for noen studier.

Hva går faget ut på?

- **Kort sagt så går faget ut på stoffers oppbygging, egenskaper og reaksjoner. Det er i stor grad et eksperimentelt og utforskende fag.**
- **Dere lærer om atomene og periodesystemet, om bindinger og energi, om syrer og baser, om redoks og biokjemi, og mye mer. Vi går i dybden med teori, beregninger og praktiske forsøk.**
- **Arbeidsmetodene er varierte, fra teori og oppgaver, til labforsøk og utforskning. Digitale verktøy og programmering kommer inn som del av fagfornyelsen.**

Kjerneelementer			
Praksiser og tenkemåter i kjemi	**Kjemiske bindinger og strukturer**	**Kjemiske reaksjoner**	**Anvendt kjemi**

Matematikk for realfag R1 og R2

I alle studieforberedende utdanningsprogram er matematikk obligatorisk på Vg2. Du må enten velge matematikk som fellesfag (matematikk 2P) eller som programfag (matematikk R1 eller matematikk S1). Du bør velge matematikk for realfag som programfag dersom du ønsker å studere for eksempel realfag eller teknologi senere.

Hvorfor velge Matematikk for realfag?

Matematikk R1 bygger videre på matematikk 1T, med hovedvekt på realfagsmatematikk. R1 er et fag som gjerne kan kombineres med Fysikk 1, fordi refleksjonsnivået som R1 bidrar til å utvikle også trengs i Fysikk 1. Du anbefales å følge fagene R1, R2 og Fysikk 1 for å kunne studere ingeniørfag, siden disse fagene er nyttige for å utvikle analytiske evner. Du bør velge matematikk R1 dersom du ønsker å ta høyere utdanning innen realfag eller teknologi. En del studier innenfor informatikk, realfag, natur- og miljøfag krever også matematikk R2. Både R1 og R2 er fag som utvikler evnen til å strukturere, organisere, planlegge, utføre, programmere, kode og løse ulike problemstillinger. Vi fokuserer på læringsstrategier og studieteknikk. Dette bidrar til å øke evnen til å reflektere og se helheter og det er nyttig også i andre fag. Faget har stort fokus på forståelse med vekt på ikke bare å utføre, men også å vite hvorfor vi gjør ting.

Hvordan lykkes i faget?

Strukturert, jevnt arbeid er en forutsetning for å lykkes i alle matematikkfag. I tillegg er det veldig lurt å benytte seg av læreren og snakke med andre elever som har eller har hatt faget.

Hva går faget ut på?

I R1 lærer vi mer om:

- **Potenser og logaritmer**
- **Grenseverdier, kontinuitet, vekstfart og derivasjon**
- **Funksjonsanalyse og modellering**
- **Vektorer**

- **Rekker**
- **Integrasjon og derivasjon**
- **Vektorer**
- **Trigonometri**

R1	**Potenser og logaritmer**	**Grenseverdier, kontinuitet, vekstfart og derivasjon**	**Funksjonsanalyse og modellering**	**Vektorer**
R2	**Rekker**	**Integrasjon og derivasjon**	**Vektorer**	**Trigonometri**

R-matematikk kan velges som programfag innen programområdet Realfag eller som programfag innen programområdet Språk, samfunnsfag og økonomi.

Matematikk for samfunnsfag S1 og S2

I alle studieforberedende utdanningsprogram er matematikk obligatorisk på Vg2. Du må enten velge matematikk som fellesfag (matematikk 2P) eller som programfag (matematikk R1 eller matematikk S1). Du bør velge matematikk for samfunnsfag som programfag dersom du ønsker å studere for eksempel samfunnsøkonomi eller enkelte realfagsstudier senere.

Hvorfor velge Matematikk for samfunnsfag?

S1 bygger videre på mye av kunnskapen fra 1T. Matematikk S1 og S2 handler om å tilegne seg arbeidsmetoder, læringsstrategier og matematisk kunnskap som vil være nyttig for videre studier og yrkesliv. Mange realfagsstudier og økonomistudier krever enten S1+S2 eller R1.

I S1 og S2 lærer du mye om samfunnsfaglig matematikk i forbindelse med økonomi og sannsynlighetsregning. Vi arbeider med å strukturere, organisere, planlegge, utføre, programmere, kode og løse ulike problemstillinger. S1 og S2 fokuserer på temaer fra den samfunnsøkonomiske matematikken.

Hvordan lykkes i faget?

Strukturert, jevnt arbeid er en forutsetning for å lykkes i alle matematikkfag. I tillegg er det veldig lurt å benytte seg av læreren og snakke med andre elever som har eller har hatt faget.

Hva går fagene ut på?

I S1 lærer vi mer om:

- **Potenser og logaritmer**
- **Grenseverdier, kontinuitet, vekstfart og derivasjon**
- **Funksjonsanalyse og modellering**
- **Sannsynlighet og kombinatorikk**

I S2 lærer vi mer om:

- **Rekker**
- **Integrasjon og derivasjon**
- **Sannsynlighet og statistikk**

S1	**Potenser og logaritmer**	**Grenseverdier, kontinuitet, vekstfart og derivasjon**	**Funksjonsanalyse og modellering**	**Sannsynlighet og kombinatorikk**
S2	**Rekker**	**Integrasjon og derivasjon**	**Sannsynlighet og statistikk**	

S-matematikk kan velges som programfag innen programområdet Realfag eller som programfag innen programområdet Språk, samfunnsfag og økonomi.

Teknologi og forskningslære 1 og 2

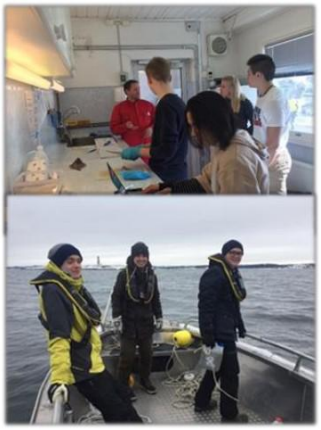
Hvorfor velge Teknologi og forskningslære?

Dersom du vurderer realfag videre, og vil studere ved et universitet, så er dette faget for deg. Etter Teknologi og forskningslære vil du forstå realfagene på ny måte, du vil også lære deg arbeidsmetoder og måter å tenke på som vil styrke deg i de andre realfagene og videre på et universitet. «Ny forskning viser at sjokolade er sunt». Hvordan kan ny forskning hevde dette? Hvordan skal vi tolke, undersøke og være kritiske til slike utsagn? Dette er noe av det vi ser nærmere på i Teknologi og forskningslære. Det samarbeides med en rekke eksterne bedrifter og institusjoner som lar deg få et innblikk i teknologiutvikling og betydningen av teknologi på en annen måte enn gjennom tradisjonell klasseromsundervisning. Faget skal gjøre deg forberedt til videre studier og arbeidsliv knyttet til realfaglige og teknologiske fagfelt.

Synes du forskning, teknologi, praktisk arbeid og realfag virker spennende, da vil du trives i dette faget.

Hvordan lykkes i faget?

Har du lurt på hvordan vi kan vite om noe er sant, om vitenskapen er sann, om det er vi som utvikler teknologien eller om det er teknologien som utvikler oss? For å lykkes i faget må du ha et ønske om å få svar, være nysgjerrig, arbeide selvstendig med egne praktiske prosjekter, og være forberedt på å feile før du lykkes. Det er mye praktisk arbeid i faget, og det er ingen lærebok. Det gjør at faget stiller krav til at du selv søker litteratur, og setter deg inn i forskning og ny teknologi, i prosjekter som vi arbeider med.

Hva går faget ut på?

Kjerneelementer		
Naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter	Forskning	Mennesket, naturvitenskapen og teknologien
Naturvitenskapelige praksiser og tenkemåter handler om de prosessene og metodene som brukes i forsknings- og utviklingsarbeid	Forskning handler om å formulere problemer og å planlegge, gjennomføre og dokumentere vitenskapelige undersøkelse	Teknologi og design handler om å planlegge, bygge og teste teknologiske produkter og å vurdere og bruke ulike verktøy, materialer og byggemåter

Teknologi og forskningslære er to fag over to år, teknologi og forskningslære 1 og teknologi og forskningslære 2. Begge fagene har 5 undervisningstimer per uke.

Engelsk 1 og 2

Hvorfor velge Engelsk?

Ved å velge engelsk programfag utvikler du bedre språkferdigheter. Når du skal studere etter videregående kan det være ekstra lurt å velge engelsk! Studier på universiteter og høyskoler har pensumlitteratur på engelsk. I Engelsk 1 jobber vi med fagtekster innen ulike fagområder, også realfag, og du lærer å skrive akademisk engelsk, slik de krever på universitetene.

- **Engelsk 1 og 2 har både muntlig og skriftlig karakter. Det at du får to karakterer i faget betyr at karaktersnittet kan påvirkes positivt!**
- **Hvis du interessert i kulturer, språk og kommunikasjon er engelsk noe for deg.**
- **Er du samfunnsengasjert passer engelskfaget godt. Vi tar de aktuelle debattene som foregår rundt omkring i verden!**
- **Liker du film og litteratur vil du like engelskfaget.**
- **Vil du slå to fluer i en smekk kan engelsk være lurt! Fordypningsemne og selvvalgte fagspesifikke tekster gir deg mulighet til å arbeide med andre fag, også i engelsk. Slik får du også fagterminologi på engelsk i det faget du kanskje vil studere senere?**
- **Har du vært på utveksling til et engelskspråklig land i Vg2, kan dette som regel godkjennes som Engelsk 1. Da kan du fortsette med Engelsk 2 og få en fordypning.**

Hvordan lykkes i faget?

For å lykkes må man prate, lytte, lese og skrive engelsk. Engelskfaget passer alle elever. Har du gode ferdigheter i språket fra Vg1 vil snittet kunne gå opp med to karakterer i engelsk. Dersom karakteren i engelsk fra Vg1 ikke var så god, vil det være ekstra viktig at du velger engelsk programfag for å kunne lykkes med videre studier etter vgs. Det kan bli tøft å lese engelsk faglitteratur på videre studier, uten tilstrekkelige engelskkunnskaper.

Hva går faget ut på?

- **Aktuelle samfunnsdebatter i engelskspråklige land er hovedfokus. Pensumet påvirkes av hva som skjer i verden, og til dels hva elevene selv er interessert i! I Engelsk 2 analyseres bakgrunnen for debattene noe grundigere, med vekt på historie og de politiske systemene.**
- **I Engelsk 1 ser vi på de engelskspråklige moderne mediers rolle i aktuelle samfunnsdebatter.**
- **Du møter ulike varianter av engelsk, og lærer å kommunisere i et flerkulturelt globalt arbeidsmarked.**
- **Vi arbeider med film og skjønnlitterære tekster.**
- **Vi leser selvvalgte fagspesifikke tekster på engelsk, også med tema fra andre fag, og jobber med et selvvalgt fordypningsemne.**

Kjerneelementer		
Kommunikasjon	**Språklæring**	**Møte med engelsk-språklige tekster**

Historie og filosofi 1 og 2

Hvorfor velge Historie og Filosofi?

- **Innføring i historie (lange linjer), filosofi og vitenskapsteori.**
- **Viktig fag (Ex Phil) for å være godt forberedt til universitet og annen høyere utdanning.**
- **Grunnlag for en del spennende diskusjoner. For eksempel: Hva er godhet? Ondskap? Sannhet? Vakkert? Er Gud død? Går det en grense for friheten vår?**

Hvordan lykkes i faget?

- **Du bør være glad i å prate og diskutere.**
- **Vi veksler mellom muntlige og skriftlige vurderinger.**
- **Vi arbeider en del med det å skrive drøftende tekster.**
- **Dere får sjansen til å fordype dere i et tema for eksempel ideologier eller dyrs rettigheter.**

Hva går faget ut på?

- **Historie, de lange linjer frem mot vår tid.**
- **Filosofi, diskutere «de store spørsmålene». For eksempel hvorfor er vennskap så viktig? Hva er kjærlighet? Hvorfor har bare mennesker rettigheter og ikke dyr?**
- **Vitenskapsteori, finnes det en sannhet, eller bare flere delsannheter**
- **Vi bruker også tid på å analysere filmer og lage Podcast.**

Kjerneelementer			
Søke kunnskap og innsikt	**Et meningsfylt og godt liv**	**Det historieskapte og historieskapende**	**Menneskets plass i verden**

Markedsføring og ledelse 1 og 2

Hvorfor velge Markedsføring og ledelse?

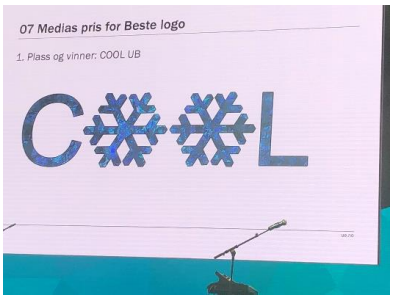
- **Du kan jobbe med teori på en praktisk og spennende måte, ved å starte ungdomsbedrift (UB).**
- **Uansett hva du skal gjøre senere i livet, vil du få bruk for metodikken i markedsføringsfaget.**
- **Faget gir deg et godt grunnlag for å kunne studere økonomiske fag videre på høgskole/universitet.**

Hvordan lykkes i faget?

- **Du bør like å jobbe selvstendig med større prosjekter.**
- **Du må kunne samarbeide og like å jobbe i grupper (ungdomsbedrift)..**
- **Refleksjon og analytisk tekning er sentralt. Dette gjelder spesielt i Markedsføring og ledelse 2, der du lærer å skrive akademiske besvarelser.**

Hva går faget ut på?

- **Både bedrifter, enkeltpersoner, idrettsorganisasjoner, politiske organisasjoner osv. driver med markedsføring både på sosiale medier og på annen måte. Man må kunne avdekke behov og ønsker i markedet, og tjene penger på virksomheten sin.**
- **Tenke etisk og bærekraftig i måten man markedsfører produktene sine på, og i måten man leder sin bedrift på.**
- **Eksempel på logo som vant prisen «Beste logo» på Fylkesmessa for ungdomsbedrifter:**

Kjerneelementer		
Markedsanalyse og innsikt	**Markedsstrategiske vurderinger**	**Faglig kreativitet og problemløsning**

Matematikk for realfag R1 og R2

I alle studieforberedende utdanningsprogram er matematikk obligatorisk på Vg2. Du må enten velge matematikk som fellesfag (matematikk 2P) eller som programfag (matematikk R1 eller matematikk S1). Du bør velge matematikk for realfag som programfag dersom du ønsker å studere for eksempel realfag eller teknologi senere. **Les mer på side 8.**

R-matematikk kan velges som programfag innen programområdet Realfag eller som programfag innen programområdet Språk, samfunnsfag og økonomi.

Matematikk for samfunnsfag S1 og S2

I alle studieforberedende utdanningsprogram er matematikk obligatorisk på Vg2. Du må enten velge matematikk som fellesfag (matematikk 2P) eller som programfag (matematikk R1 eller matematikk S1). Du bør velge matematikk for samfunnsfag som programfag dersom du ønsker å studere for eksempel samfunnsøkonomi eller enkelte realfagsstudier senere. **Les mer på side 9.**

S-matematikk kan velges som programfag innen programområdet Realfag eller som programfag innen programområdet Språk, samfunnsfag og økonomi.

Næringslivsøkonomi: Økonomistyring (Vg2) og Økonomi og ledelse (Vg3)

Hvorfor velge Økonomistyring eller Økonomi og ledelse?
Tenker du på videre studier innfor økonomifaget vil Økonomistyring og Økonomi og ledelse gi deg et solid grunnlag. Du får i økonomistyring en grunnleggende innføring i regnskapslære. Andre emner er analyse av regnskap og budsjett for ulike funksjoner for en bedrift. Økonomistyring gir deg også innsikt i andre økonomifunksjoner. Teorien i faget er også overførbar til personlig økonomi. Personlig økonomi blir stadig viktigere i et samfunn der flere og flere får økonomiske problemer.

Økonomi og ledelse gir deg en grunnleggende opplæring i sentrale emner innenfor regnskap- og bedriftsøkonomi. Tatt i kombinasjon med andre økonomifag vil man ha store fordeler ved senere studier innen økonomi og ledelse. I tillegg egner faget seg godt til å kombinere med de fleste andre fag, fordi grunnleggende økonomiforståelse er en viktig kompetanse i de aller fleste yrker. Det er i dag stor etterspørsel etter mennesker med kunnskap innenfor økonomi og ledelse. Faget gir en god økonomisk forståelse til stor nytte også vilbli.no for den private økonomi.

Hvordan lykkes i faget?
Du lærer mest, og får best resultater, når du leser jevnt hele året og deltar i timene. Oppgaveløsning og trening på ulike typer av eksamensoppgaver utgjør en stor del av arbeidet i timene. Vi benytter regnskap og økonomiske nøkkeltall fra ulike bedrifter for å gjøre faget så praktisk som mulig, for å lykkes her har vi inngått avtaler med økonomiavdelinger i private og offentlige bedrifter.

Hva går faget ut på?
Næringslivsøkonomi består av to programfag: Økonomistyring og økonomi og ledelse. Økonomi og ledelse bygger på økonomistyring. Bruk av digitale verktøy er sentralt.

	Kjerneelementer	
irksomhet	Økonomisk analyse	Ledelse og bærekraftig verdiskapning

Politikk og menneskerettigheter

Hvorfor velge Politikk og menneskerettigheter?
Er du samfunnsinteressert og opptatt av det som skjer i verden? Er du interessert i politikk?

Politikk og menneskerettigheter handler om hvordan vårt eget og andre samfunn blir styrt gjennom politiske beslutninger. Du vil få innsikt i det norske politiske systemet, om demokrati og hva som skaper krig og konflikt i verden. Faget vil gi deg innsikt i menneskerettighetenes betydning individuelt, nasjonalt og internasjonalt og hvordan internasjonalt samarbeid fungerer. Undervisningen legger til rette for å koble dagsaktuelle problemstillinger opp mot teori i faget.

- **Faget bygger på Samfunnskunnskap i Vg1 og Sosiologi og sosialantroplogi i Vg2.**

Hvordan lykkes i faget?
Samfunnsvitenskapelig teori og fagbegreper er viktig i dette faget. Du må lære deg å bruke disse aktivt når du reflekterer over og drøfter ulike problemstillinger, både muntlig og skriftlig.

Det er også viktig å følge med på nyhetsbildet og se sammenhenger mellom samfunnsvitenskapelig teori og dagens politiske utfordringer, både nasjonalt og internasjonalt for å få god karakter.

I faget jobber vi blant annet med klimautfordringer og brudd på mennskerettigheter ulike steder i verden.

Hva går faget ut på?
Faget er delt inn i fire hoveddeler:

- **Politisk teori og demokratiforståelse**
- **Makt, påvirkning og medborgerskap**
- **Menneskerettigheter og den internasjonale rettsorden**
- **Politiske institusjoner, aktører og prosesser**

Du kan trekkes ut til en skriftlig eksamen eller en muntlig eksamen. Standpunktkarakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen du har ved avslutningen av opplæringen i faget.

Kjerneelementer			
Samfunnsvitenskapelig metode og kildebruk	**Sosialisering og medborgerskap**	**Kulturforståelse og interkulturell kompetanse**	**Sosiale strukturer, aktører og handling**

Psykologi 1 og 2

Hvorfor velge Psykologi?
Psykologi handler om å lære og forstå menneskers tanker, følelser og atferd, og er i hovedsak et teoretisk fag.

Faget skal gi et vitenskapelig perspektiv på psykologiske prosesser og mekanismer, i og mellom mennesker. Psykologifaget handler om det som gjør oss mennesker like, men også det som gjør oss ulike og unike. I en verden preget av stadige endringer og utfordringer kan faget bidra til økt forståelse av menneskelig mangfold, medborgerskap og likeverd. Videre handler faget om forståelse av hva som påvirker menneskers utvikling av identitet og oppfatning av seg selv. Denne kunnskapen kan danne bredere grunnlag for kritisk tenkning, etisk bevissthet og åpne for ny innsikt.

Programfaget Psykologi har muntlig karakter på vg2, med mulighet for muntlig eksamen og skriftlig karakter på vg3, og her kan du komme opp i eksamen både skriftlig og muntlig.

Hvordan lykkes med faget?
På begge årstrinn arbeider en både individuelt og i grupper med større og mindre oppgaver. Det er mer fokus på faglig skriftlig formulering i vg3, når eksamensformen også kan være skriftlig.

Hva går faget ut på?
I faget Psykologi lærer du som sagt om hvorfor vi mennesker reagerer, føler og tenker som vi gjør i forskjellige situasjoner. For eksempel bruker vi kunnskap om psykologi til å drøfte spørsmål som:

Hva skjer i kroppen når vi blir stresset eller forelsket? Hvordan kan en forklare hvorfor noen elsker og noen hater den samme filmen? Hvordan kan en forklare hvorfor vi bryr oss om miljøet, men likevel kjører biler med fossilt drivstoff? Hva er det som motiverer oss mennesker til å lære? Er vi prisgitt vår genetiske arv, eller har omgivelsene våre betydning for hvordan vi utvikler oss? Hva skjer når vi opplever en krise? Hvorfor bryr vi oss så mye om hva andre tenker om oss? Hvorfor er vi ofte fristet til å skylde på andre når vi feiler? Er det slik at en må godta alt som presenteres i forskning?

Kjerneelementer		
Tanker, emosjoner og atferd	Menneskelig utvikling og samspill	Vitenskapelig og kritisk tenkning

Reiseliv og språk 1 og 2

Hvorfor velge Reiseliv og språk?

- **Er du glad i å reise, eller har en drøm om å reise så er dette faget for deg. Du vil lære mye om reiselivsnæringen, om trender og bærekraftig turisme. Vi ser på kulturer og hvordan vi skal oppføre oss som turist og som vertskap. Hvordan oppsto turisme og hva skjer med jorda vår nå som påvirker turismen.**

- **Vi jobber med gode og varierte metoder som passer til emnene. Vi har mye små og store prosjekter. Individuelt og i grupper. Vi har god tid i faget og bruker lite bok.**

- **Faget gir deg et godt grunnlag for å kunne studere reiselivsfag videre på høgskole/universitet i inn - og utland.**

Hvordan lykkes i faget?

Reiseliv og språk er ikke teoretisk vanskelig, men det er viktig med jevnt og godt arbeid samt holde seg oppdatert.
Det er viktig å engasjere seg i alle tema og jobbe godt med stoffet på skolen, individuelt og i gruppe. I lengre prosjekter er det viktig å bidra med sine medelever. Å følge med på aktuelle nyheter om reiseliv og se relevante dokumentarer, filmer og tv-program vil øke din forståelse og gi deg gode eksempler til bruk på vurderinger og eksamen.

Hva går faget ut på?

- **Faget Reiseliv og språk handler om å forstå bærekraftig reiseliv nasjonalt og globalt og har en sentral rolle i dette.**

- **Faget skal gi elevene kunnskap om sammenhenger mellom turistenes individuelle valg, bedriftenes valg og samfunnets krav og forventninger.**

- **Reiseliv og språk skal bidra til at elevene blir engasjerte og kritisk tenkende deltakere i samfunn og arbeidsliv.**

Kjerneelementer		
Kulturkunnskap og kommunikasjon	**Opplevelsesproduksjon**	**Etikk, samfunnsansvar og verdiskapning**

Rettslære 1 og 2

Hvorfor velge Rettslære?

- **Du blir kjent med hvilke lover og regler som styrer samfunnet og enkeltmennesket.**
- **Du får kjennskap til hvilke rettigheter og plikter du har som aktiv medborger.**
- **Du får et innblikk i hvordan det er å studere juss.**
- **Uavhengig av videre yrkesvalg, er kjennskap til rettsregler og kunnskap om juss noe alle vil dra nytte av – både som privatperson og i yrkeslivet.**

Hvordan lykkes i faget?

Du lærer mest, og får best resultater, når du leser jevnt hele året og deltar i timene. Du må lære fagterminologien og rettsreglene, og du må øve på å løse praktiske oppgaver muntlig og skriftlig.

Hva går faget ut på?

- **I faget Rettslære får du kunnskap om hvilke rettsregler som gjelder i Norge, hvordan du skal finne fram i reglene og hvordan du skal tolke dem.**

- **Vi jobber mye med å løse praktiske caser slik at du får trening i å bruke den teoretiske jussen på praktiske problemstillinger innenfor de temaene vi jobber med i faget. Du vil derfor få innføring i enkel juridisk metode som skal gjøre deg i stand til å vurdere og løse ulike juridiske problemer og konflikter.**

Kjerneelementer		
Juridisk refleksjon	**Juridisk metode**	**Rettsreglane i samfunnet**

Samfunnsøkonomi 1 og 2

Hvorfor velge Samfunnsøkonomi?

- **Hvordan skal man få ned arbeidsledigheten? Hvorfor er renter viktige? Hvorfor stiger boligprisene? Hvorfor er noen land fattige og andre rike? Hva betyr det grønne skiftet? Hva er konsekvensene av en epidemi som Covid-19 for arbeidslivet, næringslivet og for samfunnet? Dette og mye mer er økonomiske temaer du vil lære mer om.**
- **Du vil jobbe med teori på en praktisk og spennende måte.**
- **Uansett hva du skal gjøre senere i livet, vil du få en bedre forståelse for hva som skjer i samfunnet.**
- **Faget gir deg grunnlag for å kunne studere økonomiske fag videre på høgskole/universitet.**

Hvordan lykkes i faget?

- **Du bør like å jobbe selvstendig med større prosjekter.**
- **Du må kunne samarbeide og like å jobbe i grupper.**
- **Du må følge med på de økonomiske nyhetene og være oppdatert.**
- **Refleksjon og analytisk tekning er sentralt. Dette gjelder spesielt i Samfunnsøkonomi 2, der du lærer å skrive akademiske besvarelser.**

Hva går faget ut på?

- **Samfunnsøkonomi 1 og 2 vil kunne gi deg økt forståelse for hvordan samfunnet fungerer.**
- **Du vil få en forståelse for helheten i økonomien og sammenhengene.**
- **Faget vil fokusere på hvordan man etisk og på en bærekraftig i måte skal styre økonomien.**
- **Eksempler på aktuelle temaer fra nyhetene:**

Finanstilsynet ser stor usikkerhet om pandemi-effekten på norsk økonomi: Mange husholdninger er sårbare
(Kilde: E24)

Revidert nasjonalbudsjett: Dette betyr det for lommeboken:

Lavere ferjepriser og ny brusavgift er blant nyhetene i revidert nasjonal-budsjett. Men utover dette er det få endringer som påvirker forbrukerne direkte. (Kilde: Agderposten)

Da Kinas kullkraftverk stoppet opp, raste bitcoin-verdien

Utvinning av bitcoin bruker enorme mengder energi. Ulykker i kullgruver i Kina kan gi en pekepinn på hvor mye som kommer fra kullkraft. (Kilde: NRK)

Kjerneelementer		
Ressursbruk og fordeling	**Samfunnsøkonomisk metode og analyse**	**Makroøkonomi og økonomisk politikk**

Sosialkunnskap

Hvorfor velge Sosialkunnskap?

- **Faget passer sammen med andre samfunnsfag og vil gi full samfunnsfagsfordypning sammen med faget Sosiologi og sosialantropologi.**
- **Samfunnsvitenskapelig teori og fagbegreper er viktig. Du lærer deg å bruke disse aktivt i muntlige samtaler og diskusjoner, og når du skriver fagtekster. Det innebærer også å bygge opp tekster presist, strukturert og selvstendig samt bruke relevante kilder og drøfte.**
- **Sosialkunnskap bidrar til kompetanse som er viktig for deltakelse i samfunn og arbeidsliv, og for videre studier i samfunnsvitenskapelige fag.**

Hva går faget ut på?

- **Forståelse av og bevissthet om velferdssamfunnet.**
- **Det handler også om å forstå oss selv som en del av samfunnet, om utfordringer og muligheter knyttet til identitet og livsmestring.**
- **Videre handler det om å utvikle demokratiske verdier som menneskeverd, inkludering og likestilling.**
- **Sosialkunnskap skal også fremme elevers evne til kritisk tenkning og til å utforske ulike samfunnsforhold.**

Hovedområder og kjerneelementer:

- **Samfunnsvitenskapelige perspektiver og metode (undersøkelser, prosjekter, forskning m.m.).**
- **Velferdsstat og menneskerettigheter (den norske velferdsstatens utvikling og framtid, og om menneskerettigheter i Norge).**
- **Livsmestring og livsfaser (oppvekst og sosialt miljø i ulike faser av livet).**
- **Sosiale problemer og utenforskap (teorier om og kompetanse i forebyggings- og inkluderingsarbeid).**

Eksamen og standpunktvurdering:

- **Du kan trekkes ut til en skriftlig eksamen eller en muntlig eksamen.**
- **Standpunktkarakter i sosialkunnskap skal være uttrykk for den samlede kompetansen du har ved avslutningen av opplæringen i faget.**

Kjerneelementer			
Samfunnsvitenskapelige perspektiver og metode	**Velferdsstat og menneskerettigheter**	**Livsmestring og livsfaser**	**Sosiale problemer og utenforskap**

Sosiologi og sosialantropologi

Hvorfor velge Sosiologi og sosialantropologi?

Vil du få en dypere forståelse av samfunnet rundt deg og finne svar på hvordan samfunnet er bygget opp? Vil du lære mer om hvorfor vi mennesker oppfører oss som vi gjør? Og lære mer om mennesker som lever i andre kulturer?

Faget Sosiologi og sosialantropologi handler om hvordan vi tilpasser oss det samfunnet vi lever i, hva som former oss og hvordan vi er mot hverandre. Du vil også studere andre samfunn og kulturer.

Hvordan lykkes i faget?

Samfunnsvitenskapelig teori og begreper er viktig i dette faget. Du må lære deg å bruke disse aktivt når du uttrykker deg både skriftlig og muntlig.

Det er også viktig å følge med på nyhetsbildet og se sammenhenger mellom samfunnsvitenskapelig teori og virkeligheten for å få god karakter.

Hva går faget ut på?

Et viktig mål med faget er at du skal lære deg vitenskapelig, kunnskapsbasert og kritisk tenkning i spørsmål relatert til individ og samfunn. Du skal bli trygg på å innhente, vurdere og utforske ulike kilder på en god måte.

Etter at du har tatt dette faget i Vg2 kan du gå videre med programfaget Politikk og menneskerettigheter eller programfaget Sosialkunnskap i Vg3 som vil gi deg fordypning.

Kjerneelementer			
Samfunnsvitenskapelig metode og kildebruk	Sosialisering og medborgerskap	Kulturforståelse og interkulturell kompetanse	Sosiale strukturer, aktører og handling

Arendal
videregående skole

International Baccalaureate Diploma Program (IB)

Hvorfor velge IB?
IB er for deg som søker faglige utfordringer med en internasjonal profil.

Hva går IB ut på?
IB er et tilbud på Vg2 og Vg3, og elevene har i Vg1 enten vært elev i Pre-IB-klassen eller i en ordinær klasse på Studiespesialisering. På IB (The International Baccalaureate Diploma Programme) foregår nesten all undervisning på engelsk. IB-programmet bygger på en utpreget vitenskapelig tankegang, og elevene har forskningsprosjekter i alle fag. Elevene har også vitenskapelig metode og vitenskapsfilosofi som egne fag, og forskningsvinklingen gjennomsyrer hele programmet. Ved bestått eksamen får eleven en "International Baccalaureate" kalt IB Diploma – en anerkjent internasjonal studenteksamen. IB Diploma er godkjent som spesiell studiekompetanse med realfag og kvalifiserer til opptak på alle universiteter og høyskoler i Norge og i utlandet.

Vurdering og eksamen på IB
I løpet av skolegangen blir elevene evaluert av faglæreren sin i hvert enkelt fag etter regler gitt av og i nært samarbeid med IBO (IB Organization). Elevene får også forventa karakterer (predicted grades) i hvert fag. Disse skal rapporteres inn til IBOs eksamenskontor. En del elever trenger disse karakterene for å søke universiteter i utlandet. Ved evalueringa av oppgaver både i løpet av skoletida og til eksamen, blir det lagt vekt på resonneringsevne og moden vurdering når karakterene skal fastsettes. Mellom 20 og 30 % av den endelige karakteren i de ulike fagene er det skolen som har ansvaret for (Internal assessment), og karakterene blir eventuelt justert av IBOs eksamenskontor når skolen sender inn oppgavesvarene.

Eksamen er på engelsk. Engelsk fagterminologi blir innøvd underveis ved bruk av engelske lærebøker og ved at oppgaver blir skrevet på engelsk. Til eksamen skal morsmålet oppgis, og ortografiske eller stilistiske feil skal ikke trekke ned karakteren - unntatt i faget engelsk.

Lærebøkene er på engelsk, og elevene låner bøker og kalkulator på skolen.

Eksamen blir holdt på de samme dagene i alle land på den nordlige halvkula, og eksamensplanen foreligger et år før. Eksamen blir avvikla i mai, elevene skal opp til eksamen i alle fag og eksamensresultatene kommer til skolen 5. juli. Elevene får tilgang til å se resultata sine et par dager etter.

Du har mulighet til å ta eksamen inntil tre eksamenssesjoner. Ved retake betaler du eksamensavgifta selv, og skolen melder deg opp til eksamen.

For å få vitnemål (IB-diplom) er kravene:

a) Bestått eksamen i alle 6 fag med ein minste poengsum på 24
b) Bestått Extended Essay
c) Bestått TOK (Theory of Knowlegde)
d) Godkjent dokumentasjon av CAS (Creativity, Activity and Service)

For å få studiekompetanse trengs 20 poeng (uten 2'ere). Kandidaten får da utstedt delvitnemål (IB certificate).

Inntak
Det generelle inntakskravet er forkunnskaper som tilsvarer Vg1 studiespesialisering i videregående skole. I tillegg ønsker vi at søkerne har noen tilleggskrav:

- **tatt teoretisk matematikk (eller 5 i P-matte)**
- **ha gode forkunnskaper i engelsk (karakteren 4 i engelsk)**
- **karakteren 4 i snitt fra vg1.**
- **Søkerne bør også være motiverte og innstilte på å arbeide med skolen.**

Søkerne trenger ikke å ha tatt Pre-IB, men kan søke på IB etter Vg1 studiespesialisering.
Fremmedspråklige søkere må ha gyldig oppholdstillatelse for å få tilbud om plass.
Søknadsfristen er 1. mars.
Undervisninga er gratis.

Fagvalg
Du velger selv ett fag fra hver av gruppene under:

- **Fagene skal være fordelt på humanistiske, samfunnsvitenskapelige og naturvitenskaplige fag. Du må velge ett fag fra hver gruppe og ett valgfritt fra en av gruppene.**
- **Du velger selv de seks fagene som du følger i to år.**
- **Du velger 3 fag på higher level (HL 5t/u) og 3 fag på standard level (SL 3t/u).**

Gruppe 1 – Morsmål (studies in language and literature)

- **Norwegian A Literature HL/SL**
- **English A Language and literature HL/SL**
  (Elevene kan velge både norsk og engelsk fra gruppe 1. Da slipper de å velge språk fra gruppe 2.)

Gruppe 2 – Andrespråk (language acquisition)

- **Norwegian B HL**
- **French ab initio SL (onlinekurs som elevene må betale selv)**
- **Spanish ab initio SL (onlinekurs som elevene må betale selv)**
- **Spanish B SL (onlinekurs som elevene må betale selv)**
- **Mandarin ab initio SL (onlinekurs som elevene må betale selv)**

Gruppe 3 – Samfunnsfag (Individual and societies)

- **Global Politics HL/SL**
- **History HL/SL**
- **Business Management HL/SL (onlinekurs som elevene må betale selv)**
- **Economics HL/SL (onlinekurs som elevene må betale selv)**
- **Philosophy SL (onlinekurs som elevene må betale selv)**
- **Psychology HL/SL (onlinekurs som elevene må betale selv)**

Gruppe 4 – Realfag (Sciences)

- **Biology HL/SL**
- **Physics SL**
- **Chemistry HL**

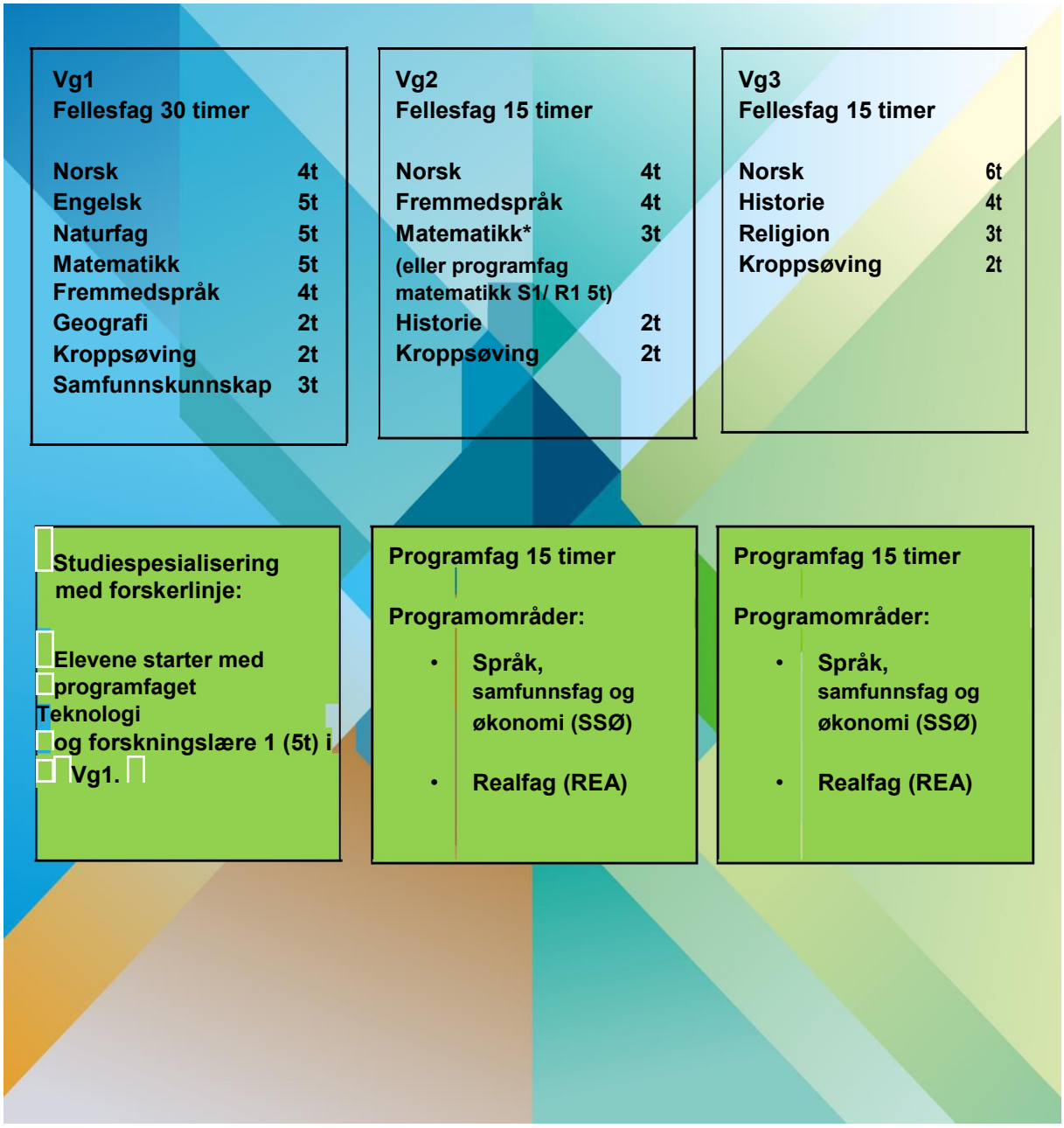
Gruppe 5 – Matte (Mathematics)

- **Mathematics Analysis and approaches SL (Tilsvarer R2)**
- **Mathematics Application and interpretation SL (Tilsvarer R1 eller S1 og S2)**

I tillegg kommer tre obligatoriske emner.

- **Extended Essay som er en særoppgave du fordyper deg i et av fagene du studerer. Ofte velger du fag og emne som interesserer deg spesielt og som du ønsker å lære mer av. Denne delen av studiet forbereder deg meget godt til høyere utdanning og utforming av essays og oppgaver.**
- **Theory of knowledge (vitenskapsteori). Her lærer du å argumentere, analysere og kritisere de ulike teoriene vi utsettes for. Kritisk tenkning er et stikkord i faget.**
- **CAS (Creativity, Activity and Service). Elevene som går på IB har ikke fellesfag slik som kroppsøving. Det betyr ikke at skolen ikke ønsker ungdom i bevegelse, kreative utfordringer og som gjør en innsats. Elevene må utføre 50 klokketimer i fysisk fostring, kreativitet og innsats for andre, 150 timer til sammen. Det kan være du allerede utøver en idrett, er med i et kor eller røde kors. Dette er typiske aktiviteter elevene gjør i forhold til faget CAS.**

Fag- og timefordeling studiespesialisering

Generell og spesiell studiekompetanse

Programfag
Man har vanligvis 3 programfag i Vg2 og i Vg3. Hvert programfag er på 5 timer per uke. Du må ha minimum 2 programfag fra samme programområdet over 2 år. Det tredje faget står du mer fritt til å velge i Vg3.

Matematikk

Dersom du skal ha matematikk R1 eller S1 i Vg2, vil du kun få 12 timer fellesfag i Vg2. Dette er fordi du ikke skal ha matematikk 2P. Du skal da søke 4 programfag i Vg2, slik at du får nok timer per uke (minimum 30 timer). S1 og R1 tilhører både programområdene Realfag og Språk, samfunnsfag og økonomi.

Det er ikke anledning til å kombinere programfag matematikk S1 med matematikk R2, eller matematikk R1 med matematikk S2. Dersom du velger matematikk som programfag (S1 eller R1) i Vg2, skal du ikke ha fellesfaget matematikk (2P) i Vg2.

Fremmedspråk
Du skal fortsette med samme fremmedspråk i Vg2 som du har i Vg1. Dersom du IKKE hadde fremmedspråk på ungdomsskolen må du ha fremmedspråk i alle tre årene på videregående. Det heter "nivå I+II".

Annet
Du må ha fag tilsvarende minimum 90 timer fordelt over 3 år. Minimum 30 timer må være programfag. Matematikk over minst to år.

Fullført og bestått alle fag gir generell studiekompetanse. Noen studier kan ha spesielle opptakskrav f.eks.:

- **Medisin, odontologi: R1 (eller S1 og S2), Fysikk 1 og Kjemi 1 og 2**
- **Veterinær: R1 (eller S1 og S2) og Kjemi 1 og 2**
- **Ingeniør: R1 og R2 og Fysikk 1**
- **Sivilingeniør NTNU: R1 og R2, og Fysikk 1. Må ha minimum 4 i R2**
- **Siviløkonom: R1 (eller S1 og S2)**
- **Lærer- og lektorutdanning: Gjennomsnittskarakter 3 eller bedre i norsk (393 timer), og 4 eller bedre i matematikk (fellesfag 224 timer) og minst 35 skolepoeng. Fra våren 2022 trenger man ikke lenger å ha karakteren 4 eller bedre i matematikk (fellesfag 224 timer). I stedet må man ha minst 40 skolepoeng og karakteren 3 i matematikk (fellesfag 224 timer) og norsk (393 timer). For de som ikke har høy nok poengsum, opprettholdes ordningen med firerkrav i matematikk (fellesfag 224 timer).**
- **Politiutdanning: Må fylle minst 20 år i opptaksåret, minimum karakteren 3 i norsk hovedmål, godkjent førerkort klasse B, norsk statsborgerskap, plettfri vandel m.m.**
- **Sykepleierutdanning: Gjennomsnittskarakteren 3 eller bedre i norsk (393 timer) og i matematikk (fellesfag 224 timer)**

Noen studier innen:

- **Informatikk, realfag, natur- og miljøfag, matematikk og finans etc. kan kreve**

matematikk R1 + R2

Fremmedspråk nivå III i Vg3, programfag

Dersom du fortsetter med det samme fremmedspråket (gjelder ikke engelsk) som du har i ungdomsskolen på nivå II i videregående skole som fellesfag i Vg1 og Vg2, har du mulighet til å velge dette fremmedspråket på nivå III i Vg3 som programfag.

Hvorfor velge nivå III?

Ved å velge fordypning i fremmedspråk vil du utvikle språkferdigheter og ha kunnskap om kultur og samfunn og du får du en kompetanse som vil gjøre at du skiller deg ut på arbeidsmarkedet. Etter Nivå III vil du kunne kommunisere og forstå mye som blir sagt på fremmedspråket. Bør være interessert i språk og ha et visst grunnlag i faget.

Den største forskjellen fra fremmedspråk i Vg2, er at du nå er sammen med elever som har valgt faget ut ifra egen interesse, ikke fordi det er obligatorisk. Som regel blir det små klasser med interesserte og aktive elever, og et veldig godt læringsmiljø.

NB! Dette er et fag som bygger på Vg2 fremmedspråk og velges i Vg3.

Nivå III har både muntlig og skriftlig karakter. Det at du får to karakterer i faget betyr at karaktersnittet kan påvirkes positivt.

Faget gir 1 tilleggspoeng. Det betyr altså at dersom du har for eksempel 4,5 i gjennomsnittskarakter på vitnemålet, får du lagt til et helt poeng slik at gjennomsnittet ditt blir 4,6. Se side 30 om hvordan skolepoengene regnes ut.

Hva inneholder faget?

- **Dagsaktuelle saker innenfor politikk og kultur.**
- **Historie og tradisjoner**
- **Det å være ung i Tyskland/Spania/Frankrike sammenlignet med Norge**
- **Kultur som musikk, film og kunst.**
- **Vi fokuserer vi også på landene som har språket som offisielt språk.**
- **Mulig studietur? Vil du på studietur er det viktig at du som elev søker fremmedspråk nivå III, slik at det er nok søkere til en klasse.**

Realfags- og språkpoeng

Realfagspoeng og språkpoeng er tilleggspoeng - maks 4 - som gis for å velge programfag (140 årstimer) innen realfag og fremmedspråk (ikke engelsk).

- **1 realfags-/språkpoeng: Matematikk R2 og Fysikk 2 og for programfaget fremmedspråk III**
- **0,5 realfags-/språkpoeng for øvrige programfag fra programområdene innen realfag og fremmedspråk**

Opptak til universitet /høgskole

Det er karakterene dine fra videregående som ligger til grunn for poengberegningen. Karaktersnittet ditt regnes om til karakterpoeng. Deretter blir andre poeng lagt til.

I kvote for førstegangsvitnemål er det skolepoengene du konkurrerer med. Skolepoengene regnes ut slik – eksempel:

Gjennomsnittskarakter X 10 (karakterpoeng)	**4,5 x 10 =**	**45**
+ Eventuelle realfagspoeng / språkpoeng	**Maks**	**4**
+ Kjønnspoeng (gjelder enkelte studier)		
+ Poeng for opptaksprøver (gjelder enkelte studier)		
= Skolepoeng = Kvote for førstegangsvitnemål		**49**

Relevante nettsider:

- https://utdanning.no/
- https://www.samordnaopptak.no/info/
- https://www.vilbli.no/nb/nb/no
- https://www.udir.no/
- https://karriereveiledning.no/

Hva må du passe på når du skal søke til Vg2?

- **Velg programområde: REA, SSØ eller IB.**
- **Alle på REA og SSØ skal velge matematikk: 2P, S1 eller R1.**
- **Du som skal gå studiespesialisering og som søker REA eller SSØ skal velge 3 programfag + matematikk (velger du S1 eller R1 får du 4 programfag).**
- **Du må ha 2 programfag fra samme programområde over 2 år (i Vg2 og Vg3).**
- **Du skal fortsette med samme fremmedspråk som fellesfag.**

Ønsker du veiledning? Kontaktinformasjon

Ta gjerne kontakt med en av skolens rådgivere eller IB-koordinator:

Jan Arve Søfteland
Vg1 og SMI-skolen
Mobil: 979 713 63
Jan.Arve.Softeland@arendal.vgs.no

Camilla Wedøe
Vg2 og Salg, service og reiseliv (SSR)
Mobil: 404 60 918
mari.camilla.wedoe@arendal.vgs.no

Tove Hansen
Vg3 og påbygg
Mobil: 906 04 870
tove.hansen@arendal.vgs.no

Hege Fjelldal
Karriereveileder
Mobil: 992 96 077
hege.elisabeth.fjelldal@arendal.vgs.no

Sabrina Simmons-Hansen
IB-koordinator
Mobil: 94987618
sabrina.alicia.simmons-hansen@arendal.vgs.no